

Vroegschoolse educatie en beleidsthema's basisscholen

Peter Gramberg - Oberon

Leanne Broekman - Oberon

10 maart 2011

Opbouw en doelstellingen sessie

- Centrale vraag: hoe implementeren scholen vroegschoolse educatie in hun (totale) beleid?
- Aanknopingspunten, thema's, trends
- Bevindingen onderzoek 6 scholen
- Presentatie, discussie in groepjes, terugkoppeling

VVE in het schoolbeleid: aanleiding onderzoek

- Vroegschoolse educatie verwerkt in visie school en opname in schoolplan
- Risico op papieren werkelijkheid, geen praktijk
- Verbinding nu nog vooral met taalbeleid en achterstandenbeleid
- Toename besef dat ook andere leerlingen profijt hebben van vroegschoolse educatie
- Daarom aandacht voor koppeling met andere thema's als talentontwikkeling en sociale competenties

(Belangrijkste) thema's voor vroegschoolse educatie

- Kwaliteit aanbod 33% (2008: 24%)
- Doorgaande lijnen 25% (24%)
- Taalbeleid 23% (31%)
- Opbrengstgericht werken 8% (4%)
- Ouderbetrokkenheid 7% (3%)
- Wijziging leerlingenpopulatie 2% (5%)
- Rekenbeleid 2% (3%)
- Zorg 1% (6%)
- Sociale competenties 1% (-)

Portretten 6 scholen

- Variatie in omvang gemeenten:
- Grote gemeenten (meer dan 100.000 inwoners):
Arnhem, Tilburg
- Middelgrote gemeenten (50-100.000 inwoners):
Hoogeveen, Nieuwegein
- Kleine gemeenten (minder dan 50.000 inwoners):
Woerden, Zwijndrecht
- Scholen met veel doelgroepleerlingen en scholen met minder aantal doelgroepleerlingen

VVE beleid algemeen

- Scholen gebruiken verschillende VVE- programma's, ook niet erkende en zelf ontwikkelde programma's
- Daarnaast gebruiken scholen aanvullende methodes (bijvoorbeeld Schatkist, Met woorden in de weer)
- Behoefte aan flexibiliteit en eigen invulling van totaalprogramma
 - Meer rekening houden met MI en ICT
 - Behoefte aan deelfabrikaten: 'S, M, L of XL'
- Zelf ontwikkelde programma's: T3 (Tilburg) en Spelend Streefsysteem (Hoogeveen)

Taalbeleid

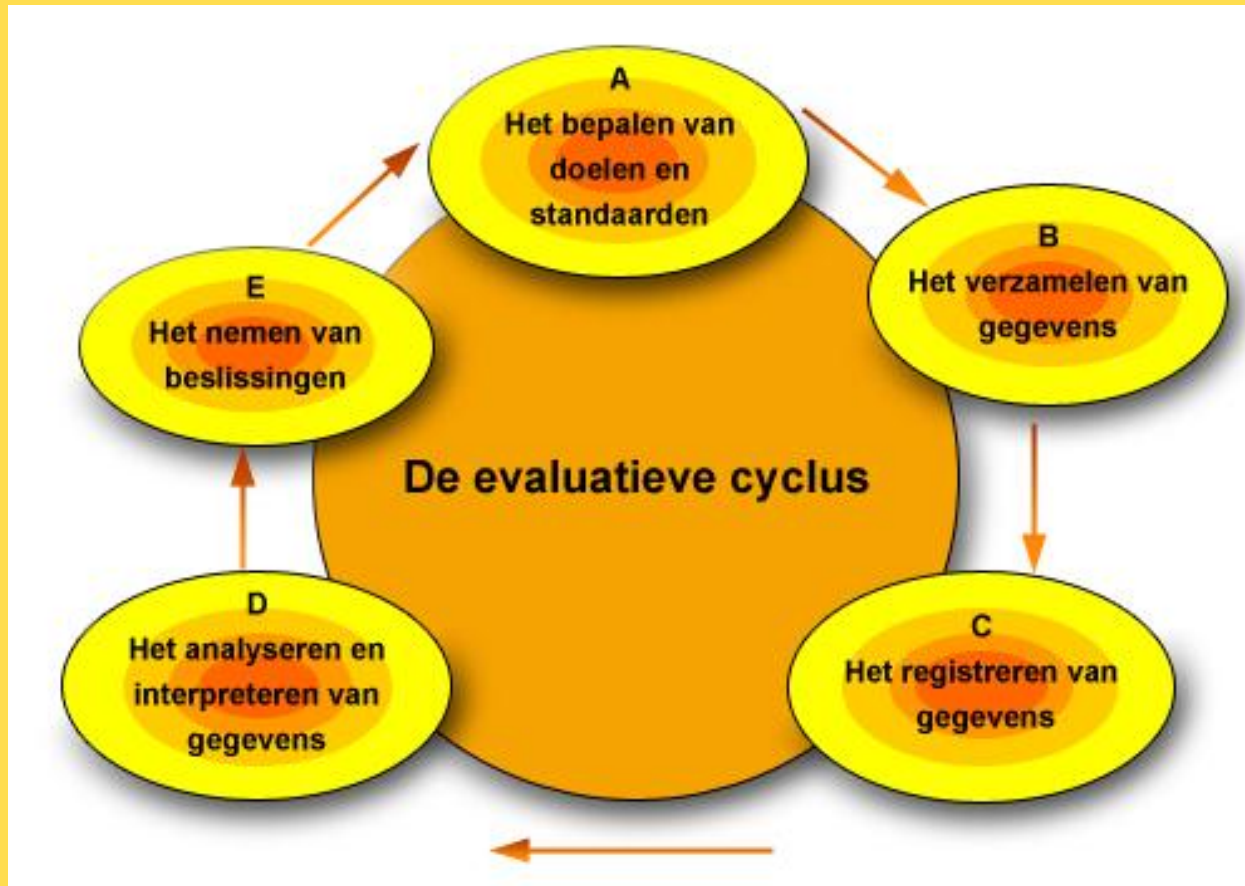
- VVE beleid is in belangrijke mate Taalbeleid. 'Taal is echt ons ding'
- Diverse aanvullende methoden (Boekenpret, woordenmuur)
- Talige ontmoetingen stimuleren, in hele onderwijssysteem terug laten komen
- SLO beheersingsdoelen taal. Twee niveaus: begin van groep 1 en eind van groep 2
- Taalbeleid vroegschoolse educatie ingebed in taalbeleid groep 1 t/m 8

Doorgaande lijnen

- Veel aandacht voor versterking doorgaande lijn vanuit voorschoolse educatie
- Doorgaande lijn naar groep 3 door leerlingvolgsysteem en door continuering methoden
- Niet alleen programmatische afstemming, maar ook via overdracht gegevens en inhoudelijke gesprekken (warme overdracht)
- In één casus combinaties van peuter en kleutergroepen → wisselende reacties op plan 3-jarigen op basisschool

Opbrengstgericht werken

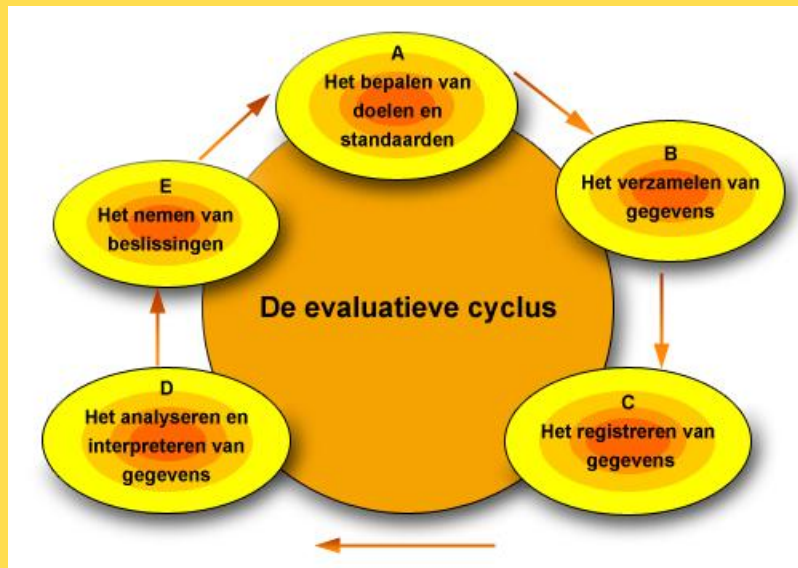
'Zonder gegevens te verzamelen is onze wens om de leerlingresultaten te verbeteren een droom!' (Lambert, 2005)

Opbrengstgericht werken (2)

In de praktijk:

- Doelen voor begin groep 1/eind groep 2
- Kleutertoetsen LOVS
- Ontwikkelingsvolgsystemen
- Combinatie van leerlingplannen en groepsplannen
- Afstemmen van onderwijsaanbod op ondersteuningsbehoefte van leerlingen
- Door meten van tussendoelen komen lacunes VVE-programma's soms in vizier, ontwikkelen eigen aanvullend materiaal

Ouderbetrokkenheid

- Vinden alle scholen belangrijk, maar is soms lastig te realiseren, een 'worsteling' om met name allochtone ouders te bereiken
- Verschillende manieren van stimuleren ouderbetrokkenheid: huisbezoeken, koffieochtenden, ouderkamers, leestassen, themamiddagen, spelinloop etc.
- Neiging bestaat om bepaalde activiteiten te verplichten om betrokkenheid te bevorderen

Overige thema's

- In vergelijking met taal lijkt er weinig aandacht voor rekenen, sociaal-emotioneel en motorische en creatieve ontwikkeling
- Nu wel SLO-doelen (in de maak) voor rekenen en sociaal-emotionele ontwikkeling
- Doorlopende zorglijn vanaf consultatiebureau en inrichting zorgteams
- Differentiatie van doelgroepen: meer aandacht voor 'bovenkant' (plusklas etc.)

Vragen ter introductie

- Welke thema's zijn voor u essentieel voor het slagen van vroegschoolse educatie en waarom?
- Welke knelpunten komt u tegen bij het verankeren van vroegschoolse educatie?
- Discussie aan hand van stellingen

Stellingen

- 1) 'Door de sterke nadruk op taalontwikkeling, komen andere ontwikkelingsdomeinen in het gedrang'
- 2) 'Voor het VVE-beleid is het wenselijk dat 3-jarigen instromen op de basisschool'
- 3) 'Het belang van ouderbetrokkenheid wordt overgewaardeerd'